

Wydawnictwo
Uniwersytetu
Wrocławskiego

Powszechna ochrona ludności. Krajowy system ratowniczy. Ochotnicze straże pożarne

pod redakcją
Tadeusza Kocowskiego
i Michała Raduły

Powszechna ochrona ludności.

Krajowy system ratowniczy.

Ochotnicze straże pożarne

<https://doi.org/10.19195/978-83-229-3802-7>

Publikacja dostępna również w Bibliotece Cyfrowej
Uniwersytetu Wrocławskiego:

<https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/146986>

**Powszechna ochrona ludności.
Krajowy system ratowniczy.
Ochotnicze straże pożarne**

pod redakcją

Tadeusza Kocowskiego

Uniwersytet Wrocławski
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
ORCID: [0000-0002-4086-8803](https://orcid.org/0000-0002-4086-8803)

Michała Raduły

Uniwersytet Wrocławski
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
ORCID: [0000-0002-9527-966X](https://orcid.org/0000-0002-9527-966X)

Wrocław 2023

Kolegium Redakcyjne

prof. dr hab. Leonard Górnicki – przewodniczący

dr Julian Jezioro – zastępca przewodniczącego

mgr Aleksandra Dorywała – sekretarz

mgr Bożena Górna – członek

mgr Aleksandra Lassota – członek

Stan prawny na 29 października 2021 r.

Recenzenci: *dr hab. Sebastian Bobowski, prof. UEW; dr hab. Henryk Nowicki, prof. UMK*

© Copyright by Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Korekta: *Magdalena Wojcieszak*

Projekt i wykonanie okładki: *Karolina Drozd*

Skład i opracowanie techniczne: *Aleksandra Kumasza, eBooki.com.pl*

Opracowanie redakcyjne i graficzne

E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa.

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Wydawca

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego sp. z o.o.

<https://doi.org/10.19195/978-83-229-3802-7>

ISBN 978-83-229-3802-7

Spis treści

Wprowadzenie	7
CZĘŚĆ I. ADMINISTRACJA PUBLICZNA W POWSZECHNYM SYSTEMIE OCHRONY LUDNOŚCI I RATOWNICTWA	
Adam Konieczny	
Problematyka regulacji prawnej ochrony ludności w Polsce	10
Tadeusz Kocowski	
Powszechny system ochrony ludności i krajowy system ratowniczy w zapewnieniu bezpieczeństwa wewnętrznego	19
Justyna Mielczarek-Mikołajów	
Jednostka w systemie bezpieczeństwa powszechnego – zagadnienia wybrane ..	34
Robert Susło, Mateusz Paplicki	
Zapobieganie zagrożeniom epidemicznym i ich zwalczanie oraz organizacja pomocy medycznej na przykładzie działalności jednostek administracji publicznej z uwzględnieniem doświadczeń zwalczania epidemii COVID-19 – uwagi wstępne	46
Mateusz Paplicki, Jan Godziński	
Ratownictwo medyczne w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa ...	66
Maciej Błażewski	
Prawne warunki wyposażenia ochotniczej straży pożarnej w składniki rzeczowe przez gminę	82
Jan Ziobro	
Współpraca Państwowej Straży Pożarnej i ochotniczych straży pożarnych – wybrane aspekty (wg stanu prawnego na 31.08.2021 r.)	91
Grzegorz Sobieraj	
Dolnośląska Sieć Szerokopasmowa. Teleinformatyka jako element integracyjny w systemie bezpieczeństwa	119
Artur Rogacki	
Ratownictwo górnicze w podziemnych zakładach górniczych – zawodowe czy ochotnicze?	133
Jakub Krzysztof Kolecki	
Charakterystyka zagrożeń górniczych w polskim prawie – wybrane aspekty	149

CZEŚĆ II. EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA**Barbara Wiśniewska-Paź**

Sens edukacji antyterrorystycznej. Rola, zadania oraz inicjatywy Centrum Prewencji Terrorystycznej Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego	162
--	-----

Andrzej Pieczywok

Przemiany w otoczeniu człowieka a aksjologiczny punkt odniesienia w edukacji dla bezpieczeństwa	182
---	-----

Michał Raduła

Edukacja dla bezpieczeństwa – spotkanie uniwersyteckiej teorii i aktualnej praktyki	196
---	-----

CZEŚĆ III. OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA**Wiesław B. Leśniakiewicz**

Czas na nowe horyzonty. Ochotnicze straże pożarne a ochrona ludności	204
--	-----

Andrzej Jaroszek

Jednostka operacyjno-techniczna ochotniczej straży pożarnej – uwagi na tle projektu ustawy o ochotniczych strażach pożarnych	211
--	-----

Stanisław Ręclawowicz

Ochotnicze straże pożarne zasługują na odrębną ustawę	215
---	-----

Wprowadzenie

Zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego jest jednym z podstawowych zadań współczesnego państwa. Przedmiotem działania organów administracji publicznej, a w jej ramach różnego rodzaju służb, inspekcji oraz straży jest m.in. ochrona ludności przed zagrożeniami mogącymi naruszyć takie stany jak porządek i bezpieczeństwo publiczne, a także takie dobra chronione przez prawo jak życie, zdrowie i mienie. Wskazanie rodzajów i form działań podmiotów je podejmujących, jak również roli jednostek będących przedmiotem ochrony, zarówno w stanie pokoju, w stanach nadzwyczajnych, jak i w stanie wojny, stanowi kluczowe zagadnienie przedstawianego zbioru.

Proces ten będzie wykonywany na szczeblu centralnym oraz lokalnym, co wynika z dualizmu organów administracji publicznej zaangażowanych w jego realizację. Na szczeblu centralnym proces ten będzie przebiegał bez potrzeby tworzenia nowych wyspecjalizowanych organów i jednostek organizacyjnych. Nowe będą kompetencje przyznane tym podmiotom celem skuteczniejszego wykonywania posiadanych uprawnień i obowiązków związanych z zarządzaniem stworzonym systemem.

W procesie tym, na poziomie lokalnym, poczesne miejsce zajmuje administracja samorządowa oraz różnego rodzaju społeczne organizacje samorządowe. Ich usytuowanie i aktywność w dużej mierze uzależnione są od położenia terytorialnego danej gminy. Niewątpliwie szczególną rolę wśród tych społecznych służb (GOPR, TOPR, WOPR, PCK) odgrywają działające niemal we wszystkich gminach w naszym kraju ochotnicze straże pożarne. Stąd też zainteresowanie autorów zamieszczonych w publikacji artykułów działalnością tych formacji, ich rolą w systemie ochrony ludności i ich współpracą z Państwową Strażą Pożarną.

To ochotnicze straże pożarne, jednostki społeczne o statusie stowarzyszeń, jednocześnie spełniające kryterium niezbędnej fachowości, stanowiąc będą bardzo istotne ogniwo w działaniach prewencyjnych nakierowanych na zapewnienie ogólnego bezpieczeństwa, a także w pełni profesjonalny komponent ratowniczy, przygotowany do współpracy z profesjonalnymi inspekcjami i służbami. Jednostki te dodatkowo usadowione są w gminach i mają najszerszy zasób wiedzy z jednej strony o potencjalnych zagrożeniach, z drugiej zarówno o terenie, jak i kondycji ludności, której udzielają pomocy.

Artykuły składające się na treść publikacji zostały przygotowane przez przedstawicieli nauki zajmujących się problematyką bezpieczeństwa jako zadaniem administracji rządowej i samorządowej. Jednakże wyjątkowość całokształtowi pracy nadaje udział w niej przedstawicieli służb, praktyków bezpieczeństwa, dzielących się z czytelnikiem refleksjami bazującymi na bogatym doświadczeniu zdobytym przez lata pracy na rzecz

szeroko rozumianej ochrony ludności. W tym zakresie wskazać należy w szczególności na teksty autorstwa przedstawicieli Państwowej Straży Pożarnej – Komendy Głównej PSP oraz Komendy Wojewódzkiej PSP we Wrocławiu. Ponadto podkreślenia wymaga udział w publikacji osób zaangażowanych w funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych, przede wszystkim członków Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Pierwsza część publikacji dotyczy problematyki realizacji zadań przez administrację publiczną na rzecz powszechnej ochrony ludności i ratownictwa. Druga część poświęcona jest zagadnieniom edukacji dla bezpieczeństwa jako elementu niezbędnego do prawidłowego realizowania zadań w zakresie bezpieczeństwa powszechnego, ze wskazaniem na niezmiennie istotną rolę, jaką spełniać ona powinna w systemie ochrony ludności, oraz przygotowanie jednostki do odpowiednich zachowań w stanach ewentualnych zagrożeń. Część trzecia stanowi ukazanie roli ochotniczych straży pożarnych w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.

Redaktorzy

Zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego jest jednym z podstawowych zadań współczesnego państwa. Przedmiotem działania organów administracji publicznej, a w jej ramach różnego rodzaju służb, inspekcji oraz straży, jest m.in. ochrona ludności przed zagrożeniami mogącymi naruszyć takie stany jak porządek i bezpieczeństwo publiczne, a także takie dobra chronione przez prawo jak życie, zdrowie i mienie. [...]

Artykuły składające się na treść publikacji zostały przygotowane przez przedstawicieli nauki zajmujących się problematyką bezpieczeństwa jako zadaniem administracji rządowej i samorządowej. Jednakże wyjątkowość całokształtowi pracy nadaje udział w niej przedstawicieli służb, praktyków bezpieczeństwa, dzielących się z czytelnikiem refleksjami bazującymi na bogatym doświadczeniu zdobytym przez lata pracy na rzecz szeroko rozumianej ochrony ludności.

Z Wprowadzenia